

Становище
на съдията Снежана Начева по к.д. № 9 от 2009 г.

Като приемам, че събраните от КС доказателства, изложени в мотивите, логично водят до формулирания диспозитив, не съм убедена, че тези доказателства са достатъчни за решаване на този спор, а осъществената процедура – съответна на спецификата на произнасянето на съда по чл. 149, ал. 1, т. 7 от Конституцията по следните съображения:1. В конкретния случай, за разлика от други случаи на упражняване на компетентност по чл. 149, ал. 1, по силата на Конституцията, Съдът се произнася за законност, а не за конституционност, при това, както във всички други случаи - като първа и единствена инстанция по този спор. Нещо повече – при условията на особено сезиране - субект по чл. 150, ал. 1 от Конституцията, чрез който заинтересувани субекти по чл. 112 от Закона за избиране на народни представители фактически оспорват законността на избор на народен представител – хипотеза, допустима на основание на чл. 66 от Конституцията. В този смисъл, при упражняване на правомощието по чл. 149, ал. 1, т. 7 Съдът “действа” като административно-правораздавателен орган, като административен съд.2. Безусловно приемам допустимостта на разглеждането на въпросния спор при сезиране “чрез субект по чл. 150, ал. 1”, поради невъзможност КС да отклони упражняването на конституционно установени правомощия и възможността да бъде сезиран по “особен ред”, доколкото никой досега не е поставял пред КС въпроса за конституционосъобразността на чл. 112 от Закона за избиране на народни представители. Но наслагването на специфика тук изисква допълнителна грижа на законодателя за отчитането им в закон, каквато до сега не е проявена.3. Законосъобразността като основание е многолика, а спорът за нея - винаги конкретен. При решаване на спора по същество в конкретния случай, според мен, Съдът беше притеснен от отсъствието на адекватна процедура за решаване на административно-правен спор по същество, преценен като конституционно значим и възложен нему. В случая това е неточно документално отразяване на факти с правни последици за изборния резултат. Съдът прилага една универсална процедура, приложима при упражняване на компетентността си, уредена в Конституцията, Закона за КС и Правилника за организацията на дейността на КС. Различни процесуални правила в тези източници има само за импийчмънта – конституционната отговорност на президента, но не и за решаване на спор за законност.4. За разлика от всички други решения на ЦИК по организацията и произвеждането на избори за народни представители, обжалваеми пред ВАС,

произнасянето за законност на избора на народен представител е отнасяно към компетентността на КС, поради конституционната му значимост. Това налага законова уредба, както по отношение на процедурата, по която ще действа КС, това и по отношение на компетентността на органите, които трябва да съобразят изборния резултат с констатациите на съда – т.е. на правните последици, произтичащи от констатираната от КС незаконосъобразност. Доколкото основанията за незаконосъобразност могат да бъдат различни, то мотивите и диспозитива на КС могат да бъдат с различни конкретни правни последици. За това говори и досегашната практика на КС. Но във всички случаи трябва да е ясно кой и какви правни действия ще предприеме в изпълнение решението на Съда. 5. Процедурата, по която действа КС, не позволява в достатъчна степен осигуряване на същинска състезателност на спорешите по съществото на спора с произтичащите от това последици. След като е допуснал оспорване на законност на избор на народен представител на основание чл. 66 от Конституцията, законодателят е трябвало да осигури на единственият компетентен орган, който може да се произнесе и процедура, която отчита спецификата на този спор и в това отношение. В заключение, според мен, по това дело КС изиска и събра в рамките на съществуващата процедура доказателства и реши спора, съобразно тях. Но въпросите по този казус надхвърлят мотивите и диспозитива на това решение като част на казуистиката по произнасянето на КС за законосъобразност на избор на народен представител. В отсъствието на ясни законови отговори, тяхното съществуване ще продължава да дава основание за съмнения в убедителността на решенията на КС по тези въпроси и то по причини, стоящи извън Съда.

Съдия: Снежана Начева